

KSIĘGA XX-LECIA
ORZECZNICTWA
TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Warszawa 2006

Redaktor naukowy

Marek Zubik

Redaktor prowadzący

Krzysztof Budziło

Opracowanie streszczeń i indeksu rzeczowego

Marcin Stębelski

Tłumaczenie na język angielski

Katarzyna Bartuzi

Konsultacja terminologiczna

Marcin Wiącek

Tłumaczenie na język niemiecki

Bolesław Banaszekiewicz

Redakcja i korekta

Zespół

Projekt graficzny okładki

Karolina Maliszewska

Copyright by Biuro Trybunału Konstytucyjnego, Warszawa 2006

ISBN 83-87515-41-8

Wydawca

Biuro Trybunału Konstytucyjnego
00-918 Warszawa, Al. J.Ch. Szucha 12a
www.trybunal.gov.pl

Skład, druk i oprawa

Oficyna Drukarska WiP

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	III
CZĘŚĆ PIERWSZA	
Leszek Garlicki <i>Ewolucja ustrojowej roli i kompetencji polskiego Trybunału Konstytucyjnego</i>	3
Wiesław Johann <i>Legitymacja do występowania z wnioskami przed Trybunałem Konstytucyjnym</i>	25
Roman Hauser <i>Institucja pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego</i>	39
Włodzimierz Wróbel <i>Skarga konstytucyjna – problemy do rozwiązania</i>	55
Andrzej Mączyński <i>Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego</i>	79
Bohdan Zdziennicki <i>Zdania odrębne w orzecznictwie polskiego Trybunału Konstytucyjnego</i>	135
Wojciech Sokolewicz <i>Status prawny sędziego Trybunału Konstytucyjnego</i>	159
CZĘŚĆ DRUGA	
Marek Mazurkiewicz <i>Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego jako inspiracja w pracach nad Konstytucją z dnia 2 kwietnia 1997 r.</i>	187
Piotr Tuleja <i>Podstawowe problemy związane z interpretacją Konstytucji Rzeczypospo- litej Polskiej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego</i>	205

Mirosław Wyrzykowski <i>Zasada demokratycznego państwa prawnego – kilka uwag</i>	233
Krzysztof Wójtowicz <i>Zasada proporcjonalności jako wyznacznik konstytucyjności norm</i>	265
Maria Kruk <i>Zasada równości w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego</i>	281
Kazimierz Działocha <i>Koncepcje prawa i jego źródeł w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego</i>	303
Marian Grzybowski <i>Prawo międzynarodowe i wspólnotowe jako wzorzec i przedmiot kontroli norm</i>	333
Ewa Łętowska <i>Promieniowanie orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego na poszczególne gałęzie prawa</i>	353
CZĘŚĆ TRZECIA	
Wojciech Łączkowski <i>Dylematy etyczne i światopoglądowe jako przedmiot kontroli konstytucyjnej</i>	379
Marek Safjan <i>Prawo do ochrony życia prywatnego i autonomia jednostki w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego</i>	405
Marian Zdyb <i>Wolność gospodarcza jako zasada i wartość ustrojowa</i>	441
Jerzy Ciemniowski <i>Niektóre problemy konstytucyjnej regulacji prawa własności</i>	467
Adam Zieliński <i>Prawo do sądu i organizacja władzy sądowniczej</i>	483

Biruta Lewaszkiwicz-Petrykowska

Prawo do wynagrodzenia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie władzy publicznej 503

Andrzej Zoll

Zasada określoności czynu zabronionego pod groźbą kary w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego 525

CZĘŚĆ CZWARTA

Teresa Dębowska-Romanowska

Finanse publiczne w Konstytucji – podsumowanie dotychczasowego doświadczenia czy nowe otwarcie ku przyszłym zmianom? 541

Ryszard Mastalski

Konstytucyjne granice opodatkowania 559

Adam Jamróz

Suwerenność, wybory, referendum. Kilka refleksji syntetyzujących 577

Paweł Sarnecki

Organizacja społeczeństwa obywatelskiego 595

Jerzy Stępień

Samorząd terytorialny w konstytucyjnym ustroju państwa 615

Sławomira Wronkowska

Zasady przyzwoitej legislacji w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego 671

Marek Zubik

Prawo parlamentarne i postępowanie ustawodawcze w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego 693

Indeks rzeczowy 721